

RADA GMINY PAWŁOWICE

ul. Jedności 50

43-250 Pawłowice

woj. śląskie

**Uchwała Nr XXXVII / 483 / 2006
Rady Gminy Pawłowice**

z dnia 15 września 2006r.

w sprawie: Strategii Rozwoju Gminy Pawłowice do 2014 roku.

Na podstawie art. 18 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z 2001r. z późn. zmianami) oraz po pozytywnym zaopiniowaniu przez Komisję Gospodarki i Mienia Komunalnego i Komisję Działalności Społecznej

**Rada Gminy Pawłowice
uchwala:**

§ 1

Przyjąć do realizacji „Strategię Rozwoju Gminy Pawłowice do 2014 roku”.

§ 2

„Strategia Rozwoju Gminy Pawłowice do 2014 roku” stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały i bieżące prowadzenie kontroli w zakresie realizacji postanowień powyższej Strategii Rozwoju Gminy Pawłowice do 2014 roku powierza się Wójtowi Gminy Pawłowice.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr Franciszek Dziendziel

**Załącznik
do uchwały nr XXXVII/ 483 /2006
Rady Gminy Pawłowice
z dnia 15 września 2006r.**

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PAWŁOWICE DO 2014 ROKU

Pawłowice, wrzesień 2006 r.

Spis treści:

	str.
1. Wprowadzenie.....	3
2. Analiza stanu obecnego	
2.1 Charakterystyka Gminy Pawłowice.....	5
2.2 Diagnoza finansowa budżetu Gminy Pawłowice w latach 2002 – 2005.....	7
2.3 Sytuacja wyjściowa	10
3. Założenia do strategii.....	14
4. Zamierzenia rozwojowe dla Gminy Pawłowice	
4.1 Wizja rozwoju.....	15
4.2 Priorytety i cele rozwoju.....	19
4.3 Pola rozwoju.....	20
4.4 Kierunki działań	23
5. Wdrażanie strategii	
5.1 Zasady wdrażania strategii.....	35
5.2 Realizacja strategii.....	37
<u>Załącznik: Programy i projekty rozwoju.....</u>	39

1. Wprowadzenie

„Strategia rozwoju Gminy Pawłowice do roku 2014” została opracowana jako dokument, który ma uporządkować wiedzę o gminie, wyznaczyć długofalowe kierunki jej rozwoju oraz pobudzić społeczność lokalną do współdziałania w jej realizacji.

Strategia udziela odpowiedzi na dwa główne pytania:

- W jakim kierunku powinna się rozwijać gmina w wyznaczonym horyzoncie czasowym?
- Jakimi środkami i w jaki sposób należy realizować założone cele?

Strategia umożliwi prowadzenie racjonalnej polityki lokalnej i sprawne zarządzanie gminą. Pozwala na podejmowanie strategicznych decyzji dostosowujących gminę do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych.

Dokumenty o charakterze strategicznym, w tym także niniejsze opracowanie, charakteryzują się następującymi cechami:

- kompleksowość spojrzenia polegająca na łączeniu różnych aspektów rozwoju lokalnego, poszukiwaniu związków pomiędzy różnymi funkcjami i działaniami realizowanymi w gminie,
- rozpatrywanie gminy w powiązaniu z jej otoczeniem,
- myślenie o trwałości rozwoju i tworzeniu podstaw dla długofalowego rozwoju gminy,
- tworzenie oparcia dla precyzyjnych programów i projektów wdrażających wizję strategiczną.

Prace nad strategią były prowadzone przy szerokim udziale podmiotów lokalnych. W pierwszej kolejności zarządzeniem Wójta Gminy Pawłowice nr 28/2006 z dnia 21 marca 2006 r., został powołany zespół techniczny ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Pawłowice do 2014 r. oraz cztery zespoły merytoryczne, w skład których wchodził pracownicy Urzędu Gminy Pawłowice oraz jego jednostek organizacyjnych:

- zespół infrastrukturalno – środowiskowy,
- zespół sportowo, edukacyjno, kulturowy,
- zespół bezpieczeństwa socjalnego i społecznego,
- zespół promocyjno - gospodarczy.

Następnie, przeprowadzono konsultacje z mieszkańcami gminy, a w szczególności z: sołtysami, radami sołeckimi, Radą Oświaty Gminy Pawłowice, przedsiębiorcami, rolnikami, młodzieżą szkolną, nauczycielami oraz w ramach tzw. Forum Młodych (mieszkańcy gminy do 30 roku życia z wyższym wykształceniem). Spotkania z przedstawicielami środowisk lokalnych były prowadzone w formie warsztatów i miały na celu:

- informowanie o celach prac nad strategią,
- dokonanie diagnozy sytuacji gminy,
- definiowanie wizji i kierunków rozwoju gminy.

W celu dotarcia do możliwie dużej liczby lokalnych podmiotów wykorzystano również metody ankietowe. Na podstawie wypracowanych w drodze konsultacji społecznych rozwiązań, został przygotowany dokument końcowy.

W ramach prac nad strategią wykonano następujące kroki, znajdujące odzwierciedlenie w prezentowanym dokumencie:

- przeprowadzono analizę sytuacji i perspektyw rozwojowych gminy,
- porównano oczekiwania mieszkańców i różnych grup społecznych z przewidywaną przyszłością,
- ustalono wizję rozwoju gminy,
- zidentyfikowano główne priorytety i pola rozwoju, w których podjęcie działań jest najistotniejsze z punktu widzenia realizacji celów,
- wskazano kierunki wraz z podstawowymi działaniami umożliwiające realizację wizji i celów,
- sformułowano wstępne programy i projekty rozwojowe,
- określono podstawy wdrożenia strategii wraz z elementami monitoringu i modyfikacji strategii.

Efektom przyjętego sposobu formułowania strategii opartego na zasadach partnerstwa społecznego było stworzenie dokumentu stanowiącego podstawę skutecznego zarządzania rozwojem gminy oraz zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji założonych celów.

2. ANALIZA STANU OBECNEGO

2.1 Charakterystyka Gminy Pawłowice

Gmina Pawłowice leży w województwie śląskim, w południowo-zachodniej części powiatu pszczyńskiego. Gminę tworzy siedem sołectw: Pawłowice, Golasowice, Pielgrzymowice, Jarząbkowice, Krzyżowice, Warszowice oraz Pniówek.

Położenie geograficzne gminy może być rozpatrywane jako czynnik atrakcyjności w związku z bliskością ważnych miast aglomeracji śląskiej (Katowice), miejscowości wypoczynkowych w Beskidach (Brenna, Ustroń, Wisła) oraz przejść granicznych z Republiką Czeską (Cieszyn, Chałupki, Markłowice, Zebrzydowice). Przez gminę przebiega dobrze rozwinięta sieć dróg kołowych, tj. DK 81 Katowice – Wisła, DW 938 Pawłowice – Cieszyn, DW 933 Wodzisław Śl. – Pszczyna. Układ dobrze rozwiniętej sieci komunikacyjnej dróg gminnych stanowi łatwe połączenie z drogami wyższych kategorii oraz sąsiednimi miejscowościami.

Stan infrastruktury cywilizacyjno - technicznej w gminie jest bardzo dobry (pełna gazyfikacja i elektryfikacja, pełne zaopatrzenie w wodę bieżącą, własne ujęcie wody wraz ze stacją uzdatniania, pełna telefonizacja, 75 % mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej). Polityka oświatowa prowadzona w gminie spowodowała utworzenie nowoczesnej bazy oświatowo-sportowej. Szkoły wyposażone są w sale gimnastyczne i boiska. Mieszkańcy mogą korzystać z krytego basenu, hali sportowej i kompleksu otwartych boisk sportowych.

Gmina Pawłowice zajmuje powierzchnię 76 km². Młode i mobilne społeczeństwo gminy liczy 17600 osób. W całej populacji gminy 66% to ludzie w wieku produkcyjnym, 25% - przedprodukcyjnym, a 9% - poprodukcyjnym.

Stopa bezrobocia na koniec 2005 roku wyniosła 8,8% i kształtuje się na poziomie niższym niż w powiecie pszczyńskim, gminach ościennych i województwie śląskim. Problem bezrobocia dotyczy w szczególności ludzi młodych (43% bezrobotnych stanowią osoby do 25 roku życia) oraz kobiet (65% bezrobotnych ogółem stanowią kobiety).

Gmina Pawłowice jest gminą wiejską o charakterze przemysłowo-rolniczym. Górnictwo dominuje w strukturze gospodarczej gminy. Na terenie gminy funkcjonuje Kopalnia Węgla Kamiennego „Pniówek”. Większe podmioty gospodarcze gminy zlokalizowane są głównie w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej, podstrefie jastrzębsko-żorskiej. Sektor małych i średnich przedsiębiorstw w ostatnich latach utrzymuje się na stałym poziomie. Ogółem liczba podmiotów w sektorze prywatnym zarejestrowanych na koniec 2005 roku wyniosła 1162 podmioty gospodarcze. W porównaniu z województwem śląskim, wskaźnik wyrażający liczbę prywatnych przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2004 roku był niższy od średniej województwa o 37 i wyniósł 97 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.

W gminie Pawłowice jest około 1193 właścicieli gospodarstw rolnych (stan na 1 stycznia 2006 r.), które zajmują łącznie ponad 5000 ha. W gminie funkcjonuje 14 gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 20 ha. Są to gospodarstwa nastawione na produkcję zbóż, buraków cukrowych, ziemniaków, rzepaku, kapusty i truskawek. W hodowli zwierzęcej przeważa trzoda chlewna i krowy mleczne. Rolnictwo w gminie odznacza się wysoką kulturą roli i hodowli.

Na obszarze gminy Pawłowice zlokalizowane są również atrakcyjne tereny rekreacyjne i liczne zabytki (kościół, kaplice, krzyże przydrożne i inne). Dzięki sieci tras rowerowych o łącznej długości 56 km, coraz większą popularnością cieszy się turystyka rowerowa. W gminie rozwija się również działalność agroturystyczna, w szczególności w sołectwach: Pielgrzymowice i Warszowice.

Tabela 1. Gmina Pawłowice - ogólna charakterystyka

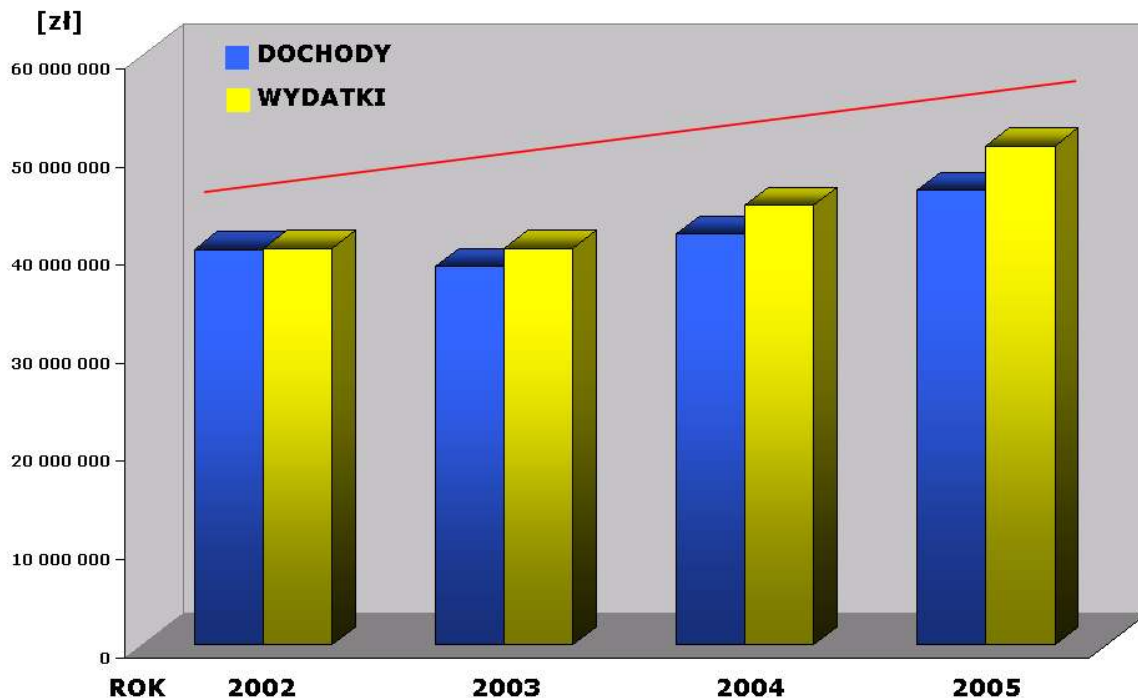
Podstawowe wskaźniki	2000	2004	2005*
Powierzchnia (km²)	76	76	76
Ludność	17 573	17 622	17 656
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (%)	31	25	22*
Ludność w wieku produkcyjnym (%)	60	66	67*
Ludność w wieku poprodukcyjnym (%)	9	9	11*
Przyrost naturalny – urodzenia minus zgony (osoby)	81	77	99
Saldo migracji – zameldowania minus wymeldowania (osoby)	- 84	- 100	- 29
Zatrudnienie (tys. osób)	8,5	7,8	8,1
Podmioty gospodarcze ogółem (liczba)	1061	1159	1162
w tym: zakłady osób fizycznych	854	942	942
Bezrobocie (osoby)	567	826	743
Dochody budżetu (zł/1 mieszk.)	1739	2706	2627

źródło: www.stat.gov.pl

* Urząd Gminy Pawłowice

2.2 Diagnoza budżetu Gminy Pawłowice w latach 2002 – 2005

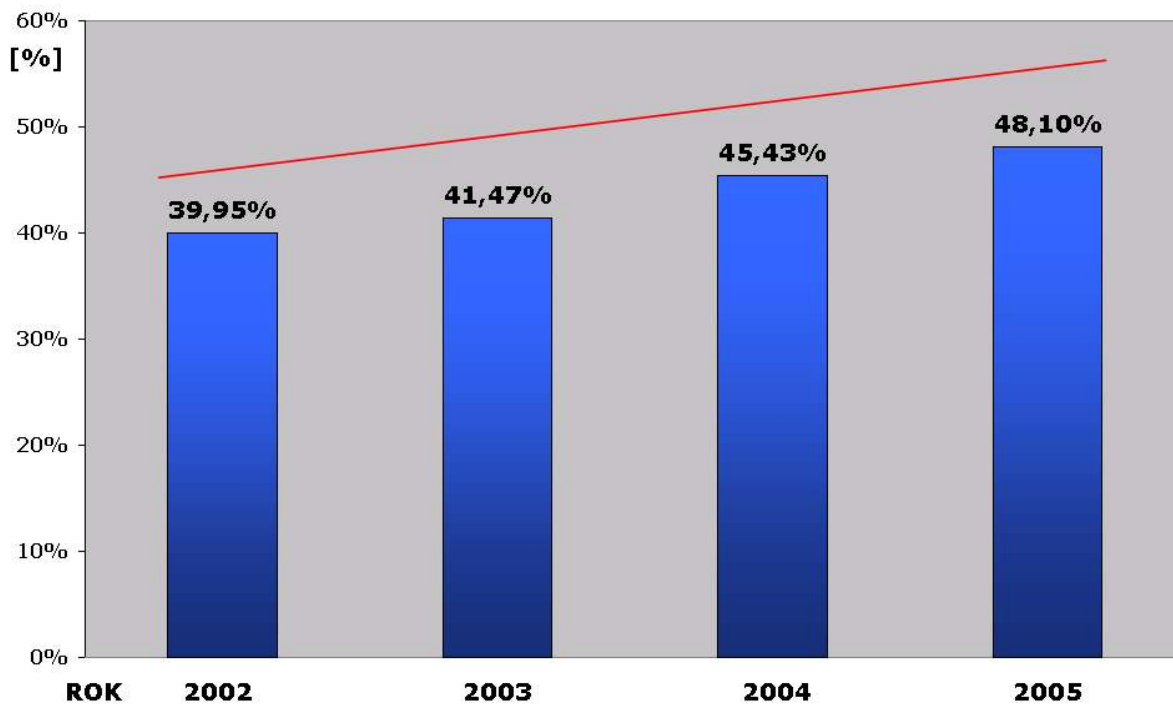
Budżety Gminy Pawłowice w latach 2002–2005.

Na budżet gminy składają się:

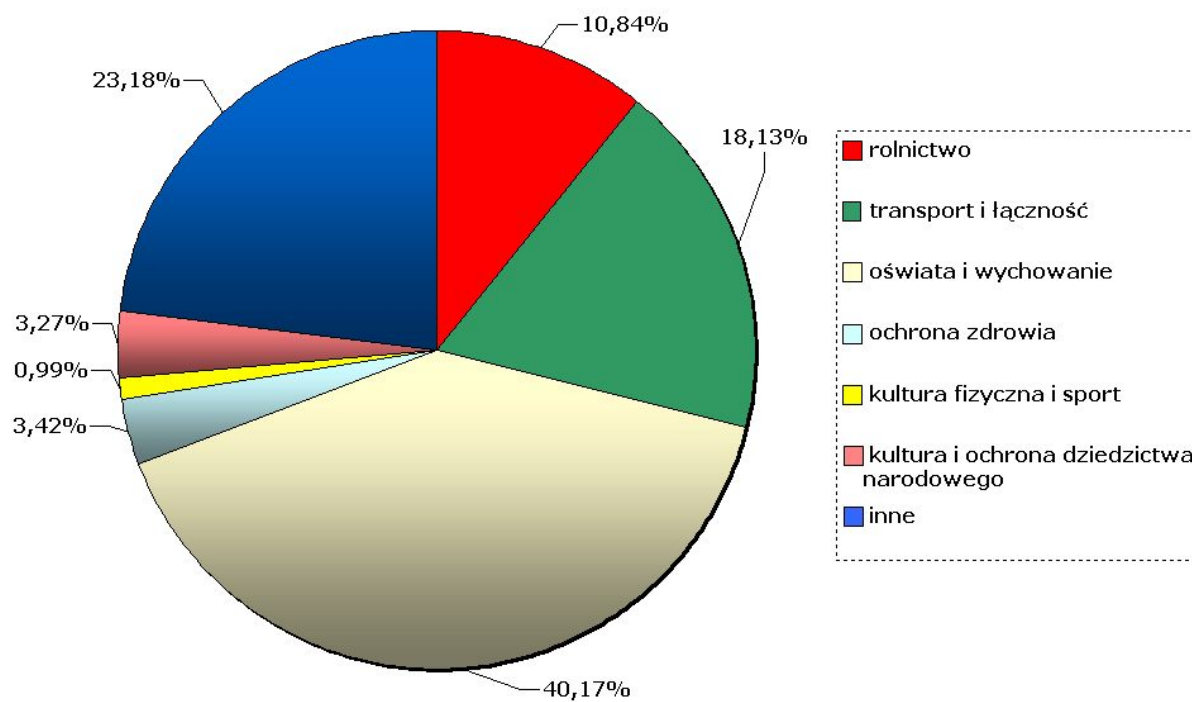
- dochody (dochody własne, subwencje, dotacje),
- przychody (pożyczki, kredyty, nadwyżka z lat ubiegłych),

- wydatki,
- rozchody (spłata pożyczek i kredytów).

Systematycznie wzrastają dochody a tym samym wydatki budżetu, które w przeważającej części są wydatkami inwestycyjnymi. Deficyt budżetu pokrywany jest z zaciągniętych w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach częściowo umarzalnych pożyczek przeznaczanych na inwestycje. Gmina nie korzysta z kredytów na działalność bieżącą bądź inwestycyjną.

Procentowy udział wydatków inwestycyjnych w budżetach gminy w latach 2002-2005.

Porównanie wydatków w wybranych działach klasyfikacji budżetowej w latach 2002-2005.

Dział	Rozdział
Rolnictwo	budowa i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych
	infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi
Transport i łączność	lokalny transport zbiorowy
	drogi publiczne wojewódzkie
	drogi publiczne powiatowe
	drogi publiczne gminne
Oświata i wychowanie	szkoły podstawowe
	przedszkola
	gimnazja
	licea ogólnokształcące
	dowożenie uczniów do szkół
Ochrona zdrowia	lecznictwo ambulatoryjne
	przeciwdziałanie alkoholizmowi
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby
	biblioteki
	ochrona zabytków i opieka nad zabytkami

Wybrane rozdziały w działach klasyfikacji budżetowej.

Wraz ze zwiększaniem się budżetu gminy z roku na rok wzrasta udział wydatków przeznaczonych na inwestycje. Najwięcej środków pieniężnych przeznaczanych jest na oświatę.

2.3 Sytuacja wyjściowa

Sytuacja gminy Pawłowice została zdiagnozowana poprzez rozpoznanie kluczowych czynników plasujących się wewnątrz gminy i w jej otoczeniu. Czynniki te obejmują potencjały, procesy, zjawiska, tendencje, itp. Czynniki zostały sklasyfikowane w następujący sposób:

MOCNE STRONY (ATUTY) – wewnętrzne czynniki mające (lub mogące mieć) pozytywny wpływ na rozwój gminy, wyróżniające gminę w sposób korzystny w otoczeniu, tworzące podstawy dla jej przyszłego rozwoju, podnoszące jej atrakcyjność i konkurencyjność w oczach mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających;

POTENCJAŁY ROZWOJOWE – czynniki w otoczeniu gminy sprzyjające (lub mogące sprzyjać) rozwojowi gminy, pozwalające na eliminowanie słabości, wzmacnianie sił, uruchamianie nowych kierunków rozwoju;

SŁABE STRONY – wewnętrzne czynniki mające (lub mogące mieć) negatywny wpływ na rozwój gminy, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń, braki w potencjałach obniżające pozycję gminy zarówno w oczach mieszkańców, jak i podmiotów zewnętrznych;

ZAGROŻENIA – czynniki w otoczeniu gminy utrudniające (lub mogące utrudniać) rozwój gminy, stanowiące bariery w przełamywaniu dzisiejszych trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju gminy dziedzinach.

MOCNE STRONY (ATUTY) I POTENCJAŁY ROZWOJOWE GMINY PAWŁOWICE

1. Korzystne położenie komunikacyjne rozpatrywane w dwóch aspektach:

- **lokalizacja przy Drodze Krajowej 81 Katowice - Wisła oraz przy drogach wojewódzkich 933 oraz 938** – łatwa dostępność komunikacyjna wpływa korzystnie na możliwość lokowania inwestycji i wzrost miejsc pracy oraz skłonność do osiedlania się i rozwoju budownictwa jednorodzinnego na terenie gminy.
- **szlaki komunikacyjne uczęszczane przez osoby udające się w góry oraz przez tranzyt do/z przejścia granicznego w Cieszynie** – możliwość prowadzenia akcji promujących gminę „na billboardach” oraz rozwój punktów noclegowych i gastronomicznych

2. **Korzystne położenie przygraniczne** – potencjał do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki.
3. **Lokalizacja na terenie gminy Kopalni Węgla Kamiennego „Pniówek” oraz Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.**
  - zapewnienie zatrudnienia,
  - rozwój przedsiębiorczości „okołokopalnianej”,
  - większe dochody gminy z tytułu podatków i opłat,
  - istnienie gminy Pawłowice na mapach gospodarczych woj. śląskiego,
4. **Duży udział wydatków gminy na inwestycje w infrastrukturę drogową** – dający widoczną poprawę stanu dróg gminnych, a przez to wzrost bezpieczeństwa i komfortu życia, możliwości rozwoju przedsiębiorczości (w tym przyciąganie inwestorów) oraz rozwój budownictwa jednorodzinne.
5. **Pozytywny wizerunek gminy poprzez budowę „centrum” oraz dbałość właścicieli domów jednorodzinnych o estetykę obejść.**
6. **Dobry stan środowiska naturalnego** ukształtowany poprzez racjonalne gospodarowanie odpadami, budowę kanalizacji i sieci ciepłowniczej, ograniczanie niskiej emisji, edukację ekologiczną oraz korzystanie z własnej wody głębinowej, przyczynia się do wzrostu komfortu życia mieszkańców, stwarza pozytywny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości (w tym przyciąganie inwestorów) oraz rozwój budownictwa jednorodzinne.
7. **Wyspecjalizowane rolnictwo** (w szczególności: producenci mleka, trzody chlewnej, warzyw i ryb), z dostępem do doradztwa i szkoleń.
8. **Bardzo dobry stan infrastruktury oświatowej** – dający możliwość kształcenia dzieci i młodzieży w komfortowych warunkach co daje podstawę do dobrego samorozwoju oraz jest argumentem przy wybieraniu gminy Pawłowice jako miejsca zamieszkania. Funkcjonująca szkoła średnia jest jedną z nielicznych tego typu szkół zlokalizowaną na terenach wiejskich.
9. **Profesjonalna, wielodyscyplinowa baza sportowa** – dająca możliwość uprawiania sportu w nowoczesnych, dobrze utrzymanych i wyposażonych obiektach. Skupienie najważniejszych z nich w jednym miejscu, przyciąga gości i turystów oraz ma walor promocyjny, stając się bazą do organizacji dużych międzynarodowych imprez sportowych.
10. **Działalność domów kultury i organizacji pozarządowych** – przyciągająca mieszkańców chcących realizować swoje artystyczne pasje, integrująca społeczności lokalne poszczególnych sołectw, kultywująca całokształt dorobku materialnego i duchowego społeczności gminy.
11. **Współpraca międzynarodowa z partnerskimi gminami** – dająca możliwość poznania innych krajów i kultur, wzbogacania doświadczeń i uczestnictwa w dużych międzynarodowych projektach.

12. **Atrakcyjne turystycznie i mieszkaniowo rejony południowe gminy, położone w Golasowicach, Jarząbkowicach i Pielgrzymowicach, mogące zaistnieć na mapie turystycznej województwa** poprzez umiejętne wykorzystanie akwenów wodnych, terenów leśnych, obiektów zabytkowych, tras rowerowych, źródeł geotermalnych itp.

13. **Dostępność służby zdrowia wzbogacona bezpłatnymi badaniami profilaktycznymi finansowanymi ze środków budżetu gminy** – zaspokajająca podstawową potrzebę ochrony zdrowia mieszkańców.

14. **Pozytywny wizerunek Straży Pożarnej jako:**

- gwaranta bezpieczeństwa: pomoc w usuwaniu skutków wypadków drogowych oraz klęsk żywiołowych,
- organizacji pozarządowej aktywizującej mieszkańców,
- animatora życia kulturalno – rozrywkowego w gminie.

15. **Mobilność, zaradność i przedsiębiorczość mieszkańców gminy** przejawiająca się niskim wskaźnikiem bezrobocia oraz dużą liczbą małych i średnich przedsiębiorstw, mogących korzystać z usług gminnego przedstawicielstwa Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach.

16. **Posiadanie w 100 % pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz mapę wpływów eksploatacji górniczej na powierzchnię terenu gminy w okresie do 30 grudnia 2020 r.**

SŁABE STRONY I ZAGROŻENIA GMINY PAWŁOWICE

1. **Wysokie natężenie ruchu drogowego** powodujące hałas, zanieczyszczenie powietrza i dużą wypadkowość szczególnie na drogowych węzłach komunikacyjnych.

2. **Problemy komunikacyjne z miastem powiatowym Pszczyna** przejawiające się małą ilością połączeń środkami komunikacji publicznej szczególnie z miejscowości oddalonych od drogi wojewódzkiej nr 933 Jastrzębie Zdrój - Pszczyna.

3. **Występujące i pogłębiające się szkody górnicze**, które są przyczyną erozji dróg, niszczenia budynków i gruntów rolnych, zanieczyszczenia wód głębinowych, lokalnych podtopień i awarii sieci podziemnych. Powoduje to również nieodwracalny proces wyludniania się terenów dotkniętych szkodami górniczymi.

4. **Ograniczony wpływ władz gminy na stan dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych.**

5. **Niska świadomość i aktywność ekologiczna mieszkańców** utrudniająca walkę z problemem niskiej emisji i „dzikimi wysypiskami śmieci”.

6. Zmniejszanie się powierzchni obszarów stanowiących ostoję dzikich zwierząt i roślin spowodowane rozwojem budownictwa jednorodzinnego. Zjawisko to jest wypadkową naturalnej skłonności ludzi do osiedlania się na terenach otoczonych nieskażoną przyrodą oraz dużą łatwością w uzyskaniu pozwolenia na budowę w dużej odległości od istniejących zabudowań.

7. Ograniczony dostęp do obiektów sportowych w sołectwach dla osób nie zrzeszonych w klubach sportowych. Traktowane są często przez mieszkańców jako główne miejsce do pozaszkolnej aktywności sportowej dzieci i młodzieży.

8. Niskie wykorzystanie istniejącej infrastruktury sportowej przez mieszkańców gminy spowodowane wysokimi kosztami oraz barierami administracyjnymi. Ustalone ceny za korzystanie z infrastruktury sportowej nie są komercyjne i odpowiadają realnym kosztom utrzymania obiektów sportowych. Jednakże są główną barierą w dostępie do obiektów Gminnego Kompleksu Sportowego.

9. Brak infrastruktury kulturalnej do rozwoju tzw. kultury wyższej.

10. Niewystarczająca aktywność instytucji oświatowych, kulturalnych i sportowych oraz mieszkańców gminy w sferze kulturalnej i sportowej w czasie wolnym od pracy i nauki.

Szkoła przestała być miejscem prowadzenia popołudniowych i weekendowych zajęć dla uczniów. Jednakże oczekiwania rodziców względem szkoły nie kończą się na zdobywaniu wiedzy i procesie socjalizacji dzieci i młodzieży, a podnoszą rolę nauczyciela jako animatora pozalekcyjnego życia kulturalno – społecznego. Zauważalne jest zbyt małe zaangażowanie się rodziców w organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla uczniów i wypełnianiu ich wolnego czasu.

11. Niewystarczająca współpraca między państwowymi i samorządowymi instytucjami na terenie gminy Pawłowice w zakresie wykrywania, eliminowania i przeciwdziałania zjawiskom patologicznym i przestępczości.

12. Brak spójnej polityki gminy na rzecz rozwoju turystyki i rekreacji w gminie. Na to zjawisko składa się

- brak spójnej wizji estetyki przestrzennej,
- brak produktu turystycznego wyróżniającego gminę,
- niskie wykorzystanie istniejących walorów turystycznych i historycznych,
- brak zaplecza infrastrukturalnego do rozwoju turystyki.

3. ZAŁOŻENIA DO STRATEGII

Przyjęty sposób formułowania strategii oraz jej zakres formalny i merytoryczny uwzględniają założenia zwiększające prawdopodobieństwo realizacji i osiągnięcia założonych efektów. Prezentowana strategia ma charakter otwarty; będzie podlegała modyfikacjom w zgodzie z oczekiwaniami mieszkańców i zmianami uwarunkowań rozwoju gminy. Strategia w swoich głównych założeniach powinna:

- stanowić odzwierciedlenie oczekiwań mieszkańców gminy,
- uzmysławiać mieszkańcom ich indywidualne szanse rozwojowe w powiązaniu z rozwojem gminy,
- zapraszać do działania wskazując aktywności, które mogą liczyć na wsparcie ze strony gminy.

Zakłada się, że realizacja strategii będzie się odbywała poprzez działania władzy lokalnej przy wsparciu społeczności lokalnej. Zasady, którym została podporządkowana Strategia Rozwoju Gminy Pawłowice do 2014 roku obejmują:

1. Uczestnictwo społeczności lokalnej w procesie formułowania i wdrażania strategii oraz identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów.
2. Formułowanie propozycji zmierzających do aktywizacji możliwie dużej liczby mieszkańców i innych podmiotów oraz będących w ich dyspozycji zasobów na rzecz rozwoju gminy.
3. Dążenie do równowagi pomiędzy rozwiązaniami przynoszącymi poprawę w długim horyzoncie a rozwiązaniami doraźnymi.
4. Proponowanie działań stanowiących spójną, wzajemnie wspomagającą się całość.
5. Stosowanie szerokiego spojrzenia przy identyfikacji problemów oraz formułowaniu propozycji ich rozwiązania, uwzględniających nie tylko przejawy, ale także przyczyny zjawiska.
6. Elastyczne dostosowywanie treści i sposobów wdrażania strategii do zmieniających się warunków.
7. Koncentracja na najważniejszych problemach i najefektywniejszych rozwiązaniach.

4. ZAMIERZENIA ROZWOJOWE DLA GMINY PAWŁOWICE

4.1 Wizja Rozwoju

10 WARTOŚCI CHARAKTERYZUJĄCYCH GMINĘ PAWŁOWICE W ROKU 2014:
korzystne warunki dla komunikacji samochodowej wynikające z dobrej jakości dróg oraz sprawne połączenia autobusowe z ościennymi miastami.
wysoka jakość środowiska naturalnego poprzez budowę kanalizacji, segregację śmieci, ograniczenie tzw. „niskiej emisji” oraz dbałość o zachowanie i rozwój terenów przyrodniczych.
aktywność kulturalna i sportowa mieszkańców jako forma integracji społeczności lokalnej.
pozytywny wizerunek gminy budowany aktywną promocją nastawioną na kreowanie czynników wyróżniających gminę w otoczeniu.
dobre warunki życia zapewnione przez wysoką jakość infrastruktury mieszkaniowej, sportowej, edukacyjnej, kulturalnej i turystycznej.
wysoka jakość i organizacja służby zdrowia z szeroką ofertą bezpłatnych badań profilaktycznych.
korzystny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności rozwój mikroprzedsiębiorstw, stanowiący antidotum na procesy restrukturyzacji przemysłu wydobywczego
oferta edukacyjna dostosowana do zmieniających się warunków na rynku pracy
polityka przestrzenna uwzględniająca zagrożenia wynikające ze szkód górniczych skoncentrowana na dążeniu do minimalizacji ich negatywnego oddziaływania.

wysoki stopień bezpieczeństwa mieszkańców zapewniany przez aktywną współpracę lokalnych instytucji w zakresie wykrywania, eliminowania i przeciwdziałania zjawiskom patologicznym, przestępczości, wypadkom i klęskom żywiołowym.

Tabela 2. Orientacja strategii ze względu na wartości zapisane w wizji.

ELEMENTY WIZJI ROZWOJU	STAN REALIZACJI ZAKŁADANYCH WARTOŚCI
korzystne warunki dla komunikacji samochodowej wynikające z dobrej jakości dróg oraz sprawne połączenia autobusowe z ościennymi miastami.	rozwijanie i wprowadzanie nowych wartości
wysoka jakość środowiska naturalnego poprzez budowę kanalizacji, segregację śmieci, ograniczenie tzw. „niskiej emisji” oraz dbałość o zachowanie i rozwój terenów przyrodniczych.	rozwijanie i wprowadzanie nowych wartości
aktywność kulturalna i sportowa mieszkańców jako forma integracji społeczności lokalnej.	podtrzymywanie i twórcze wzbogacanie
pozytywny wizerunek gminy budowany aktywną promocją nastawioną na kreowanie czynników wyróżniających gminę w otoczeniu.	budowanie
dobre warunki życia zapewnione przez wysoką jakość infrastruktury mieszkaniowej, sportowej, edukacyjnej, kulturalnej i turystycznej.	rozwijanie i wprowadzanie nowych wartości
wysoka jakość i organizacja służby zdrowia z szeroką ofertą bezpłatnych badań profilaktycznych.	podtrzymywanie i twórcze wzbogacanie
korzystny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności rozwój mikroprzedsiębiorstw, stanowiący antidotum na procesy restrukturyzacji przemysłu wydobywczego	podtrzymywanie i twórcze wzbogacanie
oferta edukacyjna dostosowana do zmieniających się warunków na rynku pracy	rozwijanie i wprowadzanie nowych wartości

polityka przestrzenna uwzględniająca zagrożenia wynikające ze szkód górniczych skoncentrowana na dążeniu do minimalizacji ich negatywnego oddziaływania.	podtrzymywanie i twórcze wzbogacanie
wysoki stopień bezpieczeństwa mieszkańców zapewniany przez aktywną współpracę lokalnych instytucji w zakresie wykrywania, eliminowania i przeciwdziałania zjawiskom patologicznym, przestępczości, wypadkom i klęskom żywiołowym.	budowanie

Osiągnięcie poszczególnych wartości składających się na wizję natrafia na różne problemy i obarczone jest ryzykiem wymagającym oszacowania. Poniżej przedstawiono **sytuacje problemowe** jako różnicę pomiędzy tym, co zakładane, a tym co aktualne lub przewidywane, oraz **sytuacje konfliktowe** jako możliwe niebezpieczeństwo pojawiające się w wyniku realizacji wartości.

Tabela 3. Problemy i konflikty związane z realizacją wizji rozwoju gminy Pawłowice.

WARTOŚĆ SKŁADOWA WIZJI ROZWOJU	AKTUALNE LUB PRZEWIDYWANE PROBLEMY/KONFLIKTY POWIĄZANE Z WARTOŚCIĄ
korzystne warunki dla komunikacji samochodowej wynikające z dobrej jakości dróg oraz sprawne połączenia autobusowe z ościennymi miastami.	<u>Problem 1</u> : niezdolność do utrzymania wysokiej jakości dróg ze względu na stałe i negatywne oddziaływanie szkód górniczych <u>Problem 2</u> : wzrost liczby samochodów osobowych zmniejszający popyt na środki komunikacji publicznej
wysoka jakość środowiska naturalnego poprzez budowę kanalizacji, segregację śmieci, ograniczenie tzw. „niskiej emisji” oraz dbałość o zachowanie i rozwój terenów przyrodniczych.	<u>Problem 3</u> : społeczna nieświadomość wzmagająca opór przeciw działaniom proekologicznym <u>Konflikt 1</u> : wzrost opłat dla gospodarstw domowych związanych z gospodarką proekologiczną
aktywność kulturalna i sportowa mieszkańców jako forma integracji społeczności lokalnej.	<u>Problem nr 4</u> : sięganie po ofertę kulturalną i sportową poza granice gminy <u>Problem nr 5</u> : negatywny odbiór Sołectwa Pawłowice jako miejsca koncentracji większości sztandarowych inwestycji <u>Problem nr 6</u> : brak otwartości na integracyjny

	charakter działań kulturalnych i sportowych <u>Problem nr 7:</u> brak spontanicznych inicjatyw mieszkańców nastawionych na wzajemną integrację
pozytywny wizerunek gminy budowany aktywną promocją nastawioną na kreowanie czynników wyróżniających gminę w otoczeniu.	<u>Problem nr 8:</u> Długi okres kreowania i budowania produktów lokalnych
dobrze warunki życia zapewnione przez wysoką jakość infrastruktury mieszkaniowej, sportowej, edukacyjnej, kulturalnej i turystycznej.	<u>Problem nr 9:</u> Aktywna proinwestycyjna polityka gmin i miast ościennych oferująca swoim mieszkańcom obiekty użyteczności publicznej w podobnym standardzie.
wysoka jakość i organizacja służby zdrowia z szeroką ofertą bezpłatnych badań profilaktycznych.	<u>Problem nr 10:</u> Ścisła zależność ilości badań profilaktycznych od zasobów budżetu gminy
korzystny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności rozwój mikroprzedsiębiorstw, stanowiący antidotum na procesy restrukturyzacji przemysłu wydobywczego	<u>Problem nr 11:</u> wpływ krajowej koniunktury i uregulowań prawnych na liczbę podmiotów gospodarczych
oferta edukacyjna dostosowana do zmieniających się warunków na rynku pracy	<u>Problem nr 12:</u> Duża konkurencyjność oferty edukacyjnej ościennych miast
polityka przestrzenna uwzględniająca zagrożenia wynikające ze szkód górniczych skoncentrowana na dążeniu do minimalizacji ich negatywnego oddziaływania.	<u>Problem nr 13:</u> akceptacja problemu szkód górniczych w stosunku do zaprzestania wydobywania i radykalnego wzrostu bezrobocia <u>Konflikt nr 2:</u> brak złóż eksploatacyjnych na terenie gminy skutkuje mniejszymi dochodami budżetu gminy.
wysoki stopień bezpieczeństwa mieszkańców zapewniany przez aktywną współpracę lokalnych instytucji w zakresie wykrywania, eliminowania i przeciwdziałania zjawiskom patologicznym, przestępczości, wypadkom i klęskom żywiołowym.	<u>Problem nr 14:</u> Niskie umiejętności współpracy i przekazywania informacji służb zajmujących się bezpieczeństwem

4.2 Priorytety i cele rozwoju

Zidentyfikowane w poprzednim rozdziale problemy i konflikty wskazują na główne priorytety, jakie należy przyjąć w strategii, aby osiągnąć wartości zawarte w wizji (w nawiasach podano problemy i konflikty, które mogą zostać rozwiązane dzięki podjęciu działań w wyróżnionych priorytetach).

PRIORYTETY STRATEGICZNEGO ROZWOJU GMINY PAWŁOWICE:

1. Umacnianie więzi społecznych i tożsamości lokalnej mieszkańców: *(problemy nr 4, 5, 6, 7, 14, konflikt nr 1)*
2. Nowoczesna infrastruktura społeczna: *(problem nr 9)*
3. Ochrona środowiska naturalnego: *(konflikt 1, problem nr 3)*
4. Infrastruktura drogowa: *(problem nr 1)*
5. Minimalizacja negatywnych czynników spowodowanych szkodami górniczymi: *(problem nr 1, 13, konflikt nr 2)*
6. Promocja *(problem nr 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 14, konflikt nr 1)*
7. Wspieranie przedsiębiorczości *(problem nr 11)*
8. Nowoczesna edukacja *(problem nr 9, 12)*.

Sformułowane poniżej cele strategiczne określają najważniejsze stany jakie należy osiągnąć oraz najistotniejsze procesy jakie należy uruchomić w ramach wyznaczonych priorytetów, aby zrealizować we właściwy sposób wizję rozwoju gminy. Wyznaczają też pewną filozofię myślenia o rozwoju gminy.

CELE STRATEGICZNE GMINY PAWŁOWICE

Cel strategiczny nr 1.	Wysoka jakość i bezpieczeństwo życia mieszkańców dające Gminie markę atrakcyjnego miejsca zamieszkania, pracy, nauki, rekreacji i wypoczynku.
Cel strategiczny nr 2.	Utrzymanie wizerunku dobrego gospodarza zachowując zrównoważony i równomierny rozwój gospodarczy wszystkich sołectw, będący wynikiem efektywnego lokowania publicznych pieniędzy.
Cel strategiczny nr 3.	Zintegrowanie społeczności gminy poprzez wzmocnienie tożsamości kulturowej i promocję czynników wyróżniających Gminę w otoczeniu.

4.3 Pola rozwoju

Realizacja priorytetów ma najczęściej charakter złożony, wielopłaszczyznowy. Dla uporządkowania działań strategicznych i ułatwienia procesu wdrażania strategii zostaną wyodrębnione pola rozwoju, w ramach których sformułowane zostaną cele operacyjne oraz kierunki działań.

⇒ **środowisko przyrodnicze** – obejmujące całokształt działań na rzecz ochrony przyrody, troski o pozytywne miejsce mieszkańca w ekosystemie gminy, kreowanie kultury podejścia do zagadnień przyrodniczych w taki sposób, by ograniczenie negatywnych skutków działalności człowieka wpływało korzystnie na zdrowie i komfort życia mieszkańców gminy.

⇒ **przestrzeń publiczną** – traktowana jako umiejętne kreowanie układu komunikacyjno – przestrzennego gminy, dającego zarówno poczucie większego bezpieczeństwa jak i komfortu życia mieszkańców co również przyciągałoby nowych mieszkańców.

⇒ **kultura, sport i rekreacja** – będące zarówno wizytówką postępu cywilizacyjnego gminy jak i spoiwem dla podziałów kulturowo – historycznych

panujących wśród mieszkańców. Poprzez czynne zaangażowanie jednostki w życie kulturalno – sportowe zyskuje się głęboki wymiar pedagogiczny, przełamujący bariery kulturowe i międzypokoleniowe mieszkańców gminy.

⇒ **bezpieczeństwo** – będące nieodzownym warunkiem komfortu życia, budowany poprzez poczucie troski o życie i zdrowie mieszkańca, łatwy dostęp do służby zdrowia, ochronę przed wykluczeniem społecznym oraz sprawne i dobrze wyposażone służby ratownicze.

⇒ **społeczeństwo obywatelskie** – budowanie postaw obywatelskich rozumianych jako niesienie bezinteresownej pomocy, tolerancji i dialogu międzywyznaniowego. Nieodzownym czynnikiem współczesnego społeczeństwa jest dostęp do nowoczesnych technologii informacyjnych.

⇒ **edukacja** – traktowana jako połączenie nowoczesnej oferty edukacyjnej będącej antidotum na problem bezrobocia jak i technologii multimedialnych zapewniających sprawne poruszanie się we współczesnym świecie. Wartością dodatkową jest położenie nacisku na większą rolę szkoły i nauczycieli w animacji wolnego czasu dzieci i młodzieży.

⇒ **przedsiębiorczość** – wizja zmian restrukturyzacyjnych kopalni węgla kamiennego na terenie gminy Pawłowice podkreśla rolę rozwoju przedsiębiorczości dla przyszłości gospodarczej gminy. Liczba podmiotów gospodarczych i ich kondycja w prosty sposób przekłada się na stopę bezrobocia. Korzystnym elementem, który należy wykorzystywać jest duża mobilność i zmysł biznesowy mieszkańców gminy.

Pola rozwoju tworzą podstawowy schemat dla wdrażania strategii. W każdym z nich zostały sformułowane **cele operacyjne** zgodne z istotą pola oraz celami strategicznymi. Realizacja celów operacyjnych organizowana jest przez **kierunki strategiczne** w ramach których zaproponowane zostały najważniejsze **działania**.

Siedem pól strategicznych zostało kolejno rozpisanych w następujący sposób:

- **cele operacyjne**, będące najważniejszymi stanami lub procesami istotnymi dla zapewnienia właściwego rozwoju w poszczególnych polach; cele koncentrują się przede wszystkim na osiągnięciu następujących efektów:

- uruchomienie potencjałów gminy na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego,
- zaktywizowanie mieszkańców,
- otwarcie na otoczenie.

- **kierunki strategiczne**, prezentujące zasadnicze ścieżki dojścia do wyznaczonych celów,

- **działania/projekty**, mieszczące się w kierunkach i składające się na programy.

Tabela 4. Realizacja celów strategicznych w wyznaczonych polach strategicznych – główne relacje.

	<u>Cel strategiczny nr 1</u>	<u>Cel strategiczny nr 2</u>	<u>Cel strategiczny nr 3</u>
Cele ➔	Wysoka jakość i bezpieczeństwo życia mieszkańców dające Gminie markę atrakcyjnego miejsca zamieszkania, pracy, nauki, rekreacji i wypoczynku.	Utrzymanie wizerunku dobrego gospodarza zachowując zrównoważony i równomierny rozwój gospodarczy wszystkich sołectw będący wynikiem efektywnego lokowania publicznych pieniędzy.	Zintegrowanie społeczności gminy poprzez wzmocnienie tożsamości kulturowej i promocję czynników wyróżniających Gminę w otoczeniu.
Pola rozwoju ⚡			
Środowisko przyrodnicze	X	X	X
Przestrzeń publiczna	X	X	X
Kultura sport i rekreacja	X	X	X
Bezpieczeństwo	X		
Spółeczeństwo obywatelskie	X	X	X
Edukacja	X	X	X
Przedsiębiorczość	X		

4.4 Kierunki działań

Prezentowane poniżej kierunki zawierają potencjalne działania strategiczne. Wraz z rozpracowywaniem działań i przekształcaniem ich w kompletne projekty będą one stanowiły podstawę dla wdrażania strategii opracowywania zwartych programów rozwoju poszczególnych pól.

Dla każdego z działań określono horyzont realizacji w układzie:

A – natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii,

B – podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim,

C – działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym,

D – działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię

E – działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Pole rozwoju 1: ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Cele operacyjne:

CO. 1.1 **Wysokie standardy ekologiczne**

CO. 1.2 **Poszanowanie zasobów środowiska naturalnego i zachowanie ich dla przyszłych pokoleń**

CO. 1.3 **Równowaga ekologiczna stawiająca na zachowanie i rozszerzanie przyrodniczego dziedzictwa gminy**

Kierunki i działania

K 1.1 *Zapewnienie niezbędnej infrastruktury technicznej w zakresie ochrony środowiska*

Budowa sieci kanalizacyjnej	A
Doprowadzanie sieci ciepłowniczej do odbiorców indywidualnych	B
Modernizacja oczyszczalni ścieków	C
Wymiana sieci wodociągowej	A
Melioracje wodne	A
Budowa kompostowni odpadów zielonych	C
Ograniczenie niskiej emisji (m.in. poprzez system dopłat do wymiany kotłów grzewczych indywidualnych odbiorców)	D
Budowa nowych ujęć wody pitnej	B

K 1.2 *Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców*

Tworzenie i dystrybucja materiałów informacyjnych nt. ekologii	D
Segregacja odpadów komunalnych oraz organizacja zbiórek surowców wtórnych i materiałów niebezpiecznych	D
Organizowanie zbiórek odpadów organicznych	B
Edukacja ekologiczna	D
Organizowanie imprez promujących postawy proekologiczne mieszkańców	D
Promowanie alternatywnych źródeł energii	D
Utrzymanie czystości w lasach i parkach, likwidacja dzikich wysypisk	D
Konkursy ekologiczne – najładniejszy ogródek i zagroda	D

K 1.3 *Ochrona i promocja terenów przyrodniczych*

Tworzenie nowych terenów leśnych oraz parków, w szczególności na terenach zdegradowanych	C
Tworzenie stref ochronnych wolnych od szkód górniczych	D
Budowa i promocja ścieżek rowerowych, spacerowych i dydaktycznych wraz z infrastrukturą (przystanki),	A
Wyznaczenie szlaku turystycznego wzdłuż dawnego traktu pocztowego Wiedeń – Kraków przechodzącego przez Pielgrzymowice	B
Ochrona drzew i parków zabytkowych oraz ich promocja dla celów turystycznych	B
Poszukiwanie źródeł geotermalnych i ich promocja	E
Zagospodarowanie turystyczne oraz utrzymanie w dobrym stanie rzek i akwenów wodnych	B i D
Ochrona gruntów o wysokich klasach bonitacyjnych	D
Rekultywacja terenów zdegradowanych	D

Pole rozwoju 2: PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

Cele operacyjne:

CO. 2.1 Zachęcanie do zasiedlania się w gminie zachowując harmonijny układ terenów zamieszkałych z terenami leśnymi i rolnymi

CO. 2.2 Ukształtowanie atrakcyjnego i estetycznego układu zabudowy i zieleni w przestrzeni publicznej

CO. 2.3 Bezpieczeństwo i komfort życia mieszkańców dyktowany wysiłkiem inwestycyjnym na rzecz infrastruktury drogowej

Kierunki i działania

K 2.1 *Kreowanie zwartej i estetycznej zabudowy jednorodzinnej*

Aktualizacja planu zagospodarowania przestrzennego gminy z zachowaniem - zasady zwartości zabudowy - wyznaczenie terenów pod działalność gospodarczą	D
Tworzenie stref pod zabudowę jednorodziną (szeregową)	B
Stworzenie systemu informacji o wolnych terenach pod zabudowę	B
Wprowadzenie restrykcji architektonicznych dotyczących nowopowstałych budynków	A
Dbłość o estetykę przestrzeni	D

K 2.2 *Poprawa estetyki i funkcjonalności terenów i budynków będących własnością komunalną*

Rozbudowa budynku Urzędu Gminy	B
Rewitalizacja parku przy ul. Zjednoczenia	C
Zagospodarowanie niewykorzystanych terenów i budynków będących własnością gminy	C

K 2.3 *Zapewnienie wysokiego poziomu infrastruktury komunikacyjnej*

Utrzymanie dobrego stanu dróg gminnych (chodniki, rowy przydrożne, kładki i mosty, oświetlenie)	D
Poprawa jakości dróg powiatowych	D
Rozbudowa miejsc parkingowych w szczególności na osiedlu	B
Budowa obwodnicy Pawłowic	A

Stworzenie systemu dróg bocznych wzdłuż drogi krajowej DK 81	C
Budowa bezkolizyjnych skrzyżowań	C
Budowa ronda przy ulicach Zjednoczenia i Pszczyńskiej	C
Zapewnienie połączeń autobusowych z Pszczyną i wewnątrz gminy	A
Systematyczne czyszczenie przepustów i rowów przydrożnych	D
Ograniczenie ruchu ciężkiego przy DW 938 (Cieszyn-Pawłowice)	B
Budowa przejścia dla pieszych między Urzędem Gminy a parkingiem oraz ścieżki z parkingu do obiektów sportowych	E
Wyprzedzające opracowanie projektów budowy, przebudowy dróg i chodników w oparciu o plan zagospodarowania przestrzennego gminy	D

Pole rozwoju 3: KULTURA, SPORT I REKREACJA

Cele operacyjne:

CO. 3.1 **Aktywność kulturowa i sportowa jako czynnik kształtujący pozytywne wzorce zachowań**

CO. 3.2 **Zintegrowanie społeczności lokalnej poprzez działalność kulturową i sportową**

CO. 3.3 **Wysoki poziom infrastruktury i aktywności kulturalnej i sportowej stanowiący element pozytywnego wizerunku gminy.**

Kierunki i działania

K 3.1 *Stworzenie profesjonalnej infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej*

Budowa sali widowiskowej pełniącej funkcje centrum kultury	C
Tworzenie warunków do powstawania kolejnych publicznych miejsc spotkań mieszkańców	D
Budowa nowoczesnego ośrodka kultury	C
Tworzenie nowych ośrodków życia społeczno – kulturalno – sportowych	C
Budowa zaplecza przy obiektach sportowych	B
Utworzenie wypożyczalni rowerów	C
Tworzenie nowych terenów rekreacyjno – sportowych	B
Budowa kręgielni	C
Budowa kortów tenisowych	E
Przystosowanie budynku dworca PKP dla celów turystycznych	C
Tworzenie placów zabaw	B
Budowa lodowiska	A
Budowa nowoczesnej biblioteki	C

K 3.2 *Działania na rzecz ludzi starszych i niepełnosprawnych*

Stworzenie domu opieki dziennej dla ludzi starszych	B
Stworzenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku	C
Promocja działalności kół gospodyń wiejskich w sołectwach	D
Organizacja imprez przeznaczonych dla emerytów i rencistów	D
Dostosowanie pod względem technicznym istniejących obiektów dla potrzeb ludzi niepełnosprawnych	A
Organizowanie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla osób dorosłych	B

K 3.3 Pobudzanie aktywności sportowej i kulturalnej wśród społeczności lokalnej

Tworzenie zachęt do szerszego korzystania z obiektów sportowych	B
Aktywizowanie młodzieży poprzez zajęcia pozalekcyjne	B i D
Organizowanie dodatkowych zajęć sportowych dla mieszkańców	B i D
Wspieranie działalności klubów sportowych	D
Większy dostęp do informacji o imprezach kulturalnych i sportowych	B
Współpraca instytucji lokalnych z klubami sportowymi	D
Tworzenie i utrzymanie zespołów artystycznych przy każdej szkole oraz ich promocja poprzez foldery i internet	A
Kreowanie amatorskiego ruchu artystycznego dla osób dorosłych	D
Ułatwienie internetowego dostępu do planu korzystania z obiektów gminnych dla celów kultury i sportu przez mieszkańców gminy	B
Promowanie mieszkańców, którzy mają osiągnięcia na polu kultury i sportu (informacja na stronie internetowej, nagrody)	B
Promocja atrakcyjnych miejsc rekreacyjnych w gminie	D
Promocja i kultywowanie tradycji ludowych	D
Organizowanie imprez cyklicznych o zróżnicowanej tematyce	D

Pole rozwoju 4: BEZPIECZEŃSTWO

Cele operacyjne:

CO. 4.1 **Wyższa wykrywalność chorób cywilizacyjnych i dostępność do publicznej i prywatnej służby zdrowia**

CO. 4.2 **Ochrona mieszkańców przed klęskami żywiołowymi**

CO. 4.3 **Bezpieczeństwo socjalne i bytowe dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym**

CO 4.4. **Skuteczna ochrona mieszkańców przed przestępczością**

CO 4.5 **Wysoki stopień bezpieczeństwa na drogach dla kierowców i pieszych**

Kierunki i działania

K 4.1 *Zapewnienie dostępu do służby zdrowia dostosowanej do potrzeb mieszkańców*

Lepszy dostęp do służby zdrowia – w szczególności w godzinach popołudniowych	A
Organizowanie i upowszechnianie bezpłatnych badań profilaktycznych	A i D

K 4.2 *Doposażenie i koordynacja służb porządkowych i ratowniczych w gminie*

Dbłość o bezpieczne warunki drogowe	D
Doposażenie straży pożarnej o sprzęt do ratownictwa drogowego	A
Doposażenie straży pożarnej o sprzęt do podtopień	B

K 4.3 *Aktywna pomoc materialna i pedagogiczna na rzecz zwalczania patologii społecznych*

Budowa domów socjalnych	A
Aktywizowanie dzieci i młodzieży zagrożonych zjawiskiem patologii społecznych poprzez działalność świetlicy środowiskowej	A

K 4.4 Ochrona życia i mienia mieszkańców gminy

Monitoring osiedla	A
Systematyczne akcje wyłapywania bezpańskich psów	A

Pole rozwoju 5: SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE

Cele operacyjne:

CO. 5.1 ***Budowanie tolerancyjnego i otwartego społeczeństwa***

CO. 5.2 ***Budowanie nowoczesnego społeczeństwa informacyjnego***

CO. 5.3 ***Upowszechnianie dialogu społecznego z jego elementarną zasadą jaka jest dostęp do informacji***

Kierunki i działania

K 5.1 Stworzenie banku potrzeb i ofert wzajemnej pomocy

Pozyskanie zagranicznych gmin partnerskich dające możliwość wymian młodzieży	A i D
Rozwój wewnątrzgminnego wolontariatu	B
Pobudzanie współpracy mieszkańców różnych wyznań	A
Tworzenie pracowni przedmiotowych	B

K 5.2 Rozwój, wdrażanie i upowszechnianie nowoczesnych technologii informatycznych

Poszerzenie zakresu działalności bibliotek o wykorzystanie nowoczesnych technologii informatycznych	B
Dostosowanie pomieszczeń bibliotek do nowych warunków	B
Zapoczątkowanie elektronicznej prenumeraty Racji Gminnych	B
Upowszechnienie dostępu do sieci internetowej	B
Tworzenie PIAP – ów (Publiczny punkt dostępu do Internetu)	B
Zwiększenie funkcjonalności strony internetowej gminy	A

Pole rozwoju 6: EDUKACJA

Cele operacyjne:

CO. 6.1 Elastyczność oferty edukacyjnej ograniczającej bezrobocie i emigrację zarobkową

CO. 6.2 Nowoczesne szkolnictwo z szerokim zastosowaniem technik multimedialnych

CO. 6.3 Dostęp do placówek edukacyjnych z szeroką ofertą zajęć pozalekcyjnych

Kierunki i działania

K 6.1 *Dostosowanie edukacji do zmieniających się warunków ekonomiczno – społecznych.*

Tworzenie sal do języków obcych w każdej szkole	B
Rozszerzenie oferty edukacyjnej o szkoły policealne i wieczorowe.	C
Tworzenie klas profilowanych (np. klasy sportowe)	A
Modernizacja infrastruktury edukacyjnej	D

K 6.2 *Komputer jako powszechne narzędzie w pracy pedagogicznej*

Większe wykorzystanie komputerów w procesie kształcenia	B
Dalsza komputeryzacja szkół	D
Tworzenie sal multimedialnych	B

K 6.3 *Oferta edukacyjna wychodząca poza ramy zajęć szkolnych*

Dostępność przedszkoli na okres wakacyjny	A
Dostęp do sal komputerowych w godzinach pozalekcyjnych	B
Organizowanie bezpłatnych lekcji języków obcych	E
Zaangażowanie nauczycieli w życie społeczne mieszkańców (szczególnie w okresie wakacyjnym)	A
Rozszerzenie współpracy szkół z ośrodkami kultury	B

Pole rozwoju 7: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Cele operacyjne:

CO. 7.1 **Utrzymanie wysokiego poziomu przedsiębiorczości mieszkańców**

CO. 7.2 **Silne więzi kooperacyjne łączące firmy na terenie gminy**

CO. 7.2 **Rozwój urozmaiconej działalności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw**

Kierunki i działania

K 7.1 *Wspieranie powstawania i rozwoju przedsiębiorstw*

Sprzyjanie rozwojowi gospodarstw agroturystycznych	B
Stosowanie preferencyjnych stawek podatkowych dla MŚP	A
Popieranie produkcji żywności ekologicznej	E
Przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą	B
Doradztwo dla rolników	D
Promowanie rozwoju produkcji rybnej (w połączeniu z rozwojem wędkarstwa i agroturystyki)	D
Reklamowanie terenów inwestycyjnych gminy	D

K 7.2 *Tworzenie sieci współpracy pomiędzy firmami w gminie*

Nawiązywanie kontaktów z zagranicznymi gminami dające możliwość nawiązania kontaktów gospodarczych przez przedsiębiorców	C
Szkolenia dla przedsiębiorców	D

K 7.3 *Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw*

Monitoring dostępnych środków na rozwój przedsiębiorstw	D
Wspieranie rozwoju podstrefy jastrzębsko – żorskiej Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	D

5. WDRAŻANIE STRATEGII

5.1 Zasady wdrażania strategii

1. **Strategia jest dokumentem otwartym**, w którym będą pojawiały się nowe projekty, zgłaszane zarówno przez władze lokalne jak i społeczność lokalną.

Do strategii będą wprowadzane te projekty, dla których:

- sporządzono kompletną kartę projektową zawierającą dokładny opis przedsięwzięcia i uzasadniającą znaczenie projektu dla rozwoju gminy lub zaspokojenia oczekiwań określonej grupy mieszkańców,
- określono orientacyjne koszty realizacji projektu oraz wskazano potencjalne źródło finansowania,
- zaproponowano lidera projektu, który jest gotów wziąć na siebie podstawowe obowiązki organizacyjne.

2. **Główny nurt wdrażania strategii** będzie obejmował realizację projektów ustalonych w polach strategicznych na etapie formułowania strategii, bądź zgłaszanych w toku wdrażania strategii. Główny nacisk położony będzie na aktywności mieszkańców i samorządu lokalnego.

3. **Drugim nurtem wdrażania strategii** powinno stać się uruchomienie działań związanych z zarządzaniem strategią.

4. Zapisy strategii będą zrealizowane poprzez **skoordynowanie zapisów strategii z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego**.

5. **Strategia będzie wdrażana na dwóch poziomach:**

- gminnym, obejmującym projekty o znaczeniu dla całej gminy oraz projekty związane z zarządzaniem strategią,
- sołeckim, związanym projektami o dużym znaczeniu dla poszczególnych miejscowości gminy, których bezpośrednią realizacją zainteresowani są mieszkańcy.

6. **Selekcja projektów przyjętych do realizacji w ramach strategii** zostanie oparta na następujących kryteriach:

- oczekiwany wymiar pozytywnych efektów dla społeczności lokalnej oraz wpływ na strategiczny (kompleksowy i długofalowy) rozwój gminy,
- stwarzanie dobrych warunków wyjściowych dla realizacji kolejnych projektów i komplementarność wobec innych projektów,
- poprawa regionalnego wizerunku gminy, stwarzanie pozytywnych wyróżników gminy w otoczeniu,
- stopień akceptacji projektu przez mieszkańców,
- poziom kosztów, jakie musi ponieść gmina na realizację projektów,
- źródła finansowania projektu,
- czas uzyskania efektów z tytułu realizacji projektu (w tym pojawienie się zauważalnych dla społeczności lokalnej efektów cząstkowych, nawet jeżeli ostateczne sfinalizowanie projektu jest odległe).

7. W każdej miejscowości gminy zostaną uruchomione **inicjatywy** dostarczające nowych projektów i działań.

5.2 Realizacja strategii

Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin
Uchwalenie strategii	Rada Gminy	Wrzesień 2006
Powołanie Pełnomocnika ds. strategii rozwoju, którego zadaniem będzie aktualizowanie strategii, zbieranie nowych propozycji projektowych, promowanie	Wójt Gminy Pawłowice	Październik 2006
Przygotowanie systemu monitoringu wdrażania strategii – obieg informacji, wskaźniki kontrolne, system zbierania informacji o strategii	Pełnomocnik ds. strategii	Listopad 2006
Określenie przez referaty Urzędu Gminy zakresu dostępnych informacji możliwych do wykorzystania na rzecz monitorowania rozwoju gminy	Urząd Gminy	Listopad – Grudzień 2006
Wybór projektów, których realizacja będzie wspomagana przez fundusze strukturalne	Urząd Gminy	Na bieżąco
Przygotowanie niezbędnej dokumentacji dla wybranych projektów ubiegających się o fundusze strukturalne	Urząd Gminy	Na bieżąco
Organizacja szkoleń poszerzających wiedzę i kompetencje pracowników UG w kontekście wdrażania strategii	Pełnomocnik ds. strategii	Na bieżąco
Koordinacja strategii z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego	Urząd Gminy, Rada Gminy	Styczeń 2007
Podjęcie przygotowań do opracowania programów strategicznych dla pól objętych strategią	Pełnomocnik ds. strategii, Zespół Wdrażający	Luty – Marzec 2007

Kampania promująca strategię wśród mieszkańców gminy (w tym seria bezpośrednich prezentacji strategii dla grup liderów lokalnych), a zwłaszcza możliwości udziału w jej realizacji i wyeksponowane korzyści dla mieszkańców	Urząd Gminy	Wrzesień, Październik 2007
Tworzenie i wspieranie priorytetowych projektów	Urząd Gminy, Pełnomocnik ds. strategii	Na bieżąco
Zbieranie danych o potrzebach i inicjatywach w sołectwach i ich uwzględnianie w trakcie modyfikacji strategii	Pełnomocnik ds. strategii	Na bieżąco
Uwzględnianie w budżecie gminy środków na realizację projektów i udział własny dla projektów ubiegających się o wsparcie z funduszy strukturalnych	Rada Gminy	Corocznie zgodnie z horyzontami czasowymi planowania budżetu

Załącznik:

PROGRAMY I PROJEKTY ROZWOJU

W ramach prac nad strategią zakładano, że możliwe będzie uporządkowanie myślenia o rozwoju gminy, sformułowanie kierunków oraz wstępnych działań strategicznych. Zgłoszone propozycje pozwoliły na osiągnięcie dodatkowego efektu, jakim są szkice programów rozwoju dla wyróżnionych pól strategicznych. Programy te składają się ze zbioru projektów i stanowią podstawę dla ich dalszego rozpracowywania. Wdrażanie strategii powinno odbywać się w drodze stopniowego wzbogacania i uzupełniania zamieszczonych w tym dokumencie programów. Zgłaszane przez różne podmioty kolejne projekty powinny być oceniane i wprowadzane do strategii.

Zawarte w załączniku programy i tworzące je projekty powinny być traktowane jako baza pomysłów, które mogą być przyjęte do realizacji wraz z pojawieniem się realnych możliwości ich realizacji. Projekty i działania (także mieszczące się w niniejszym załączniku), które są w chwili obecnej uznawane za priorytetowe znalazły się w zasadniczej części strategii w rozdziale *Kierunki działań*. Wybór projektów wprowadzanych do strategii może ułatwić zbiór kryteriów ich oceny zawarty w punkcie 9 rozdziału dotyczącego wdrażania strategii. Ranga przypisana projektom zawartym w programach oznacza: 1 – projekty gotowe do realizacji, 2 – projekty w przygotowaniu, dla których sprecyzowano podmiot wiodący i źródła finansowania, 3 – pomysły na projekty, koncepcje, bez jasno zdefiniowanego podmiotu wiodącego i źródeł finansowania;

KARTA PROJEKTOWA**STRATEGIA ROZWOJU GMINY PAWŁOWICE DO 2014 – POTENCJALNE
PROGRAMY I TWORZĄCE JE PROJEKTY STRATEGICZNE**

Nazwa projektu	Pole rozwoju	Podmiot wiodący	Cele	Finansowanie	Ranga

TYTUŁ PROJEKTU
